

Protokoll nr 7.

Kunstinõukogu koosolekust
18. aprillil 1980.a.

Osa võtsid - A.Söber, A.Mikk, E.Tamberg, M.Uffert, A.Kikinov, U.Järvela, H.Krumm, T.Maiste, A.Herkül, V.Gurjev, L.Tallo, J.Žigurs, Ü.Matesen, V.Paalma

Päevakord - operi "Boriss Godunov" lavastuse vastuvõtmine.

V.Gurjev - Muusikaliselt on lavastus hästi valmis. Lauljate poolt hästi omandatud. Kas kõik alati saali kandub, oleneb, esiteks, orkestri tasakaalustatud esinemisest, teiseks, sellest, kuhu poole lauldakse. Praegune üldmulje pole eriti kompaktne. Kujunduse karkass neelab palju ära. T.Maiste kui näitleja näitab uut külge oma loomingu- ja biograafias. Häälte massiivsuse, kandvusega võidaks rollikujundus veelgi enam. T.Tralla on mänguliselt hea, ehkki võiks bpsjaarina olla väljapeetum, kaotamata sealjuures oma teravust. Kõrtsistseen on kõlalt mõneti laiavalgus, iga solist tegutseb isiklikult. Väga ilus, sügav ja ümara kõlaga on oma vokaalilt M.Palm. I.Kuusel kõrged noodid säravad, keskmine register vähem. Antud lavaplaani juures on massistseene hea paigutada. Lava on elavam kui eelmises lavastuses. Dekoratsioonides jääb vahe Kremlisärast. 7. pildis on karkass liialt alasti. Tervikuna, tundub, on lavastus valmis. Põhiline rõhk nimiosa täitmisel langeb nagu Maistele. Arvan, et T.Kuusikule pole praegune seade just eriti mugav.

E.Tamberg - Algedaktsiooniga on võidetud dramaturgiline tervik. Kas aga orkestratsioon end õigustab? Mussorgski polenud hea orkestreerija, see variant on vähem "lollikindel", akustiliselt vähema kajaga. See nõuab orkestrilt täpsemat, tasakaalustatumat tööd. Keelpille on vähe, vask kõlab "toorelt". Vask varjutab mõnd olulist teemat, näiteks pristavi ilmumist keelpillidelt. Mõnikord varjutab ka vokaalid. Kuna lauldakse vene keeles, mis ei ole emakeel, on muusikalisele

väljenduslikkusele vaja enam rõhku panna. Koor ei kõla alati hästi, sopranid on kiledad. Mõned näitlejad hakkavad oma stseeniks varem valmistuma kui seda eeldab loomulik sisseminek.

Borissi esimene etteaste vajab enamat sisetunnetust, sisemonoloo-
gi plaanis lahendust. Valgus ei toeta teda - on liiga laialivalguv.
III vaatuses ootad koori liikumises enamat mõtestatust, praegune lii-
kumine on sihitu. Samas vaatuses häiris ka Pimeni asend Borissi suh-
tes - puudub kontakt. Jurodivõi - R. Gurjev oli esimene, kellelt kuul-
sime puhast vene keelt. Üldiselt võib kogeda, et välismaa plaatidel
välismaalased laulavad "Boriss Godunovi" paremas vene keeles, kui
meil. Lavastuses on veel palju võimalusi edasiminekuks. Tänapäevane esi-
tus läks nagu proovimusitseerimise tundega, puudus seesmine intensiiv-
sus. Rahvasstseenides ootaks edaspidi elavamaid temposid.

M. Uffert - E. Klas on teinud tõredat tööd. Lavastuse muusikalisel küljel
on selged piirjooned olemas. See, mis E. Tamberg ütles orkestri killus-
tatuse kohta, on õige. Meie töö vajab ühtlustamist. Dünaamiliselt,
tundub, oleme siiani teinud intensiivsemalt kui vaja.

U. Järvela - Ikka jääb proove viimaseks koostööks vajaka. Mõnda löiku
pole koor enne peaproove koos orkestriga saanudki teha. Jumalainimeste
koori liikumine ebaõnnestus täna vajalike lauljate puudumise tõttu.
Tükki, mis on vähe proove saanud, tuleks vähemasti vahetult pärast
esietendust tihedamini mängida. Muidu tekib esinemiskartus, puudub õi-
ge meeleolu.

H. Krumm - Tükk meeldib väga, on suurte võimalustega. Arvan, et aasta pä-
rast läheb ta paremini kui praegu. Praegu läheb akustiliselt mõndagi
kaduma. Lavastuses peaks midagi ümber mõtlema. Koori esimese rea laul-
mine tuleb saali, tagumiste oma mitte, ei toeta üldist kõlapilti. To-
re, et viimaks ometi on leitud võimalusi külgedelt ja rambist valgus-
tamiseks. Tekib õige valgusemeeleolu - aitäh kunstnikule! Jäägu ka edas-
pidi nii. Ainult punktvalgused jäävad hiljaks. T. Maiste on tubli - ainus
osataitja, kelle tekst on selgelt saali kuulda. Surmastseenis ei ole

veel õigeid aktsente, seetõttu lõpp kaotab osa oma pingest. T.Tralla näitlejatöös oli väga häid kohti, tükati viskab veel üle. Kuid võitlus kahe - Borissi ja Šuiski vahel on selgelt jälgitav. Jurodivõi osatähtsus jääb praegu väikseks - misanstseen jätab ta koori varju. Kohtumine Borissiga peaks olema rohkem suurde plaani viidud. I.Kuuse Vale-Dimitri oli väga hästi lauldud ja mängitud. Kuid kõrtsipildis oli üldiselt palju tarbetuta väikest liikumist.

A.Herkül - Lavastust oli täna tore vaadata. Mõjub teatraalselt, on sobivates raamides. Solistide stseenid on detailselt välja töötatud, rahvastseenides jääb koreograafiat vajaka. Häirib ka keel; kahju et toredaid külgeinu pole täismõõduliselt ära kasutatud. Redaktsiooni suhtes olen arvamisel, et praegune põlvkond jääb millestki suurest ja ülevast ilma.

T.Maiste - Tükk on suur. Osa õppimist alustades kujutasin ette, et aega süvenemiseks on. Tegelikult jäi koostöök orkestriga aega napiks. Saalist üldpilti vaadates häirib kaks momenti - Borissi kroonimisstseen kaotab, tänu laudkarkassile, midagi oma ülevusest, ja surmastseen pole just mugav mängida.

H.Krumm - Bojaaride duumasse tulekul on Boriss liiga kaua varjus.

A.Mikk - Selle kujundusega Rimski-Korsakovi redaktsiooni muidugi mängida ei saa. Ta on vaid sellele variandile omane. Mis keeleküsimumusse puutub, siis "Katerina Izmailovas" vene keel kõlas hästi. "Boriss Godunovis" on aga palju niisuguseid peensusi, mida on raske omandada. T.Maiste on ainus, kes suutis esietenduse edasilükkamise realiseerida enda kasuks. Pöögelmanni tehases toimunud proovis läksid vahekorrad paigast ära. Täna mängisime tüki esimest korda otsast lõpuni läbi. Valgused on sisse töötamata. Sügav kummardus T.Trallale, kes kogu aeg ainsana teinud Šuiskit. Oma füüsisega peab ta kompenseerima ühteist vokaalis. Kuusiku Borissi seadet peab pisut muutma. Pimen peab 7. pildis paratamatult jääma sinna, kus ta on, teist võimalust pole. "Boriss" on küll kooriooper, kuid koor pole täies koosseisus veel

koos olnud - kes haiglas viibinud, kes eksameid sooritanud. Poodiumi saime hakata kasutama kuu aega arvestatust hiljem.

A.Sõber - Algvariandi lavastamine on meie tingimustes õige lahendus. Ooperil on kaasaegsem kõla. Ei teki vajadust Poola pildi ja ülestõusustseeni järgi. On lootust, et ka publik selle omaks võtab.

O t s u s t a t i - lubada M.Mussorgski ooper "Boriss Godunov" esietendusele 21.aprillil 1980.a.

Koosoleku juhataja

/A.Sõber/

Protokollis

Paalma

/V.Paalma/